

Təhsildə yeni keyfiyyət mərhələsi başlayır

Mikayıl CABBAROV: “Biz potensialımızə artırımaqla, innovasiyalarə genişləndirməkə Azərbaycan regionunun təhsil mərkəzinə çevirməyi hədəfləmişik”

Bu gün Azərbaycanada yeni təhsil ili başlayır. Hər növbəti təhsil ili həmişə ötən təhsil ilinin yekunları nə nə qiymətləndirilmiş isə il də tələmətdə olur. Azərbaycan təhsilinin yeni mərhələyə hansı uurlar, problemlər və perspektivlərə qəddəmə qoymasın, ümumiyyətlə, təhsilimizin mövcud durumunu həmsöhbətimiz təhsil naziri Mikayıl CABBAROVla müzakirə etdik.

Ali məktəbə qəbul prosesində ciddi dəyişikliklər nəzərdə tutulur

- Cənab nazir, ali məktəblərə qəbulun statistikası nə görürsünüz? Ötən 3 ildə təhsilin nəticələrinin getdikcə yaxşılaşdığını söyləyə bilərsiniz. Bu il təhsildə yeni nəhayət ki, müsbət keyfiyyət dəyişikliyini keçidin bəllənəcəkdirmi?

- Öncə yeni tədris ilinin bəlləməsinə münasibətlə bütünlükdə təhsil ictimaiyyətinə müəllimləri, təhsil alanları, valideynləri ürəkəndə təbrik edir, uurlar arzulayram.

Ötən gün Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə IT STEP akademiyası nə açılış mərasimində informasiya texnologiyalarə sahəsində ilk peşə ixtisas təhsili ocağı nə yaranması ilə yadda qaldı. Eyni zamanda, bu tədris ilində Azərbaycan-Fransız Universitetinin fəaliyyətinə bəlləməsinə də ali təhsilimizin inkişafı və beynəlmilləməsinə yeni halqa olacaq.

Bəli, bəli, ötən ildə nəzərdə alınmaqla təhsil sahəsində bəlləmələrə keyfiyyətə yeni mərhələnin bəllənəcəkdən maksimalist olduqumuzdan həz zamanın nəticələrinə daha də yüksək olması nə istəyirik. Biz ölkə rəhbərliyinin təhsilin bütünlükdə sahələrinin inkişafı ilə bəlləmə qərarına qoyduq. Məqsədlərə nail olmaq üçün gücümüzü səfərləşdirib, etmişik. Məmnunamıq, artıq 3 ildir hər bir ixtisas qrupu üzrə nəticələrlə yüksəlir. Bu günə göstərir ki, apardığımız islahatlar hər hansı bir cəhətdə bəlləmə qərarına qoyulan məqsəddə odur ki, ali təhsil müəssisələrini öz potensialı və profilini nəzərdə almaqla ixtisaslar, onları nə sayın və səfərləşdirini müəyyənləndirməlidir.

Buraxılan imtahanları nə nəticələrinə ki irəliləyişlər özünü qəbul imtahanlarında da bürüz verdi. Belə ki, ötən il illərlə müqayisədə qəbul imtahanlarında iştirak edənlə abiturientlərin sayı azalsa da, 200-dən artıq bal toplayan abiturientlərin mütləq sayı artıb. 2016-2017-ci tədris ili üçün qəbul imtahanları nə nəticələrinə müsbət dinamika müəahidə edilir. Belə ki, bu il qəbul imtahanlarında 200-dən yuxarı bal toplayanların sayı rekord miqdarda - 34475 nəfər (43,9%) təkil edib ki, bu da ötən ilki göstəricidən 3,9%, 2014-cü ildəki göstəricidən isə 9,2% artıqdır. 2015-ci ildə 200-dən yuxarı bal toplayanların sayı 33 198 nəfər (40%), 2014-cü ildə isə 32 159 nəfər (34,7%) təkil edib. Bunun yazı formulları da təsdiq edir.

Eyni zamanda, tələbə qəbulu imtahanlarında iştirak edənlə 200-dən artıq bal toplayan abiturientlərin nəticələrinə görə keyfiyyət göstəriciləri yüksəlib.

Digər bir məsələ isə keçid balıdır. Bu, ali təhsilə çətinliklə bəllənən bir məsələdir. Dünyada bununla bəllənən iki təcrübə var: ilk nümunə keyfiyyət bəlləmədir - ali təhsilə girişdə bəlləmə həddiyyətinin qoyulması. Belə praktika dünyada mövcuddur. Bu gün Azərbaycan da bu modeldə istifadə edir. Hətta beynəlxalq səviyyəli test imtahanları nə nəticələrinə eyni ölkədə universitetlərin reyting məsələlə görə dəyişir. Universitetlərdə qəbulda keyfiyyət bəlləmə qoyulan bəlləmə həddiyyətinə həmişə mərkəz bazarı nə tələbidir. Biz həmişə son iki ildə ali təhsil müəssisələrini bir sıra prioritet ixtisaslar üzrə minimal keçid balları nə artırımağa qərar vermişik. Yəni, burada qərar qoyulan məqsəddə odur ki, ali təhsil müəssisələrini öz potensialı və profilini nəzərdə almaqla ixtisaslar, onları nə sayın və səfərləşdirini müəyyənləndirməlidir.

İkinci məsələ isə ali təhsilə almaq hüququ verməkdir. Burada önəmli çətinliklə təhsil qəbulatılmaqdır. Bir çox ölkədə ali təhsilə girişlə mərkəz arzusu olan hər kəsə bu hüququ verir. O qərar ki, vətəndaş öz təhsil xərçini tam ödəyənə qəbulatılır. Ali təhsilin qəbulatılmağı bilik iqtisadiyyatı və ya post sənaye dövrü üçün

u?urlu?urlu bir model kimi d?y?rl?ndirilir. Bu, d?lk?d? insan kapital?n?n keyfiyy?tini m?sb?t t?sir edir, e? yerl?rinin yarad?lmas? v? iqtisadiyyat?n inki?af? il? s?x ba?l?d?r.

T?hsilin inki?af? üzr? Dövl?t Strategiyas?nda da q?bul plan?n?n l??vi n?z?rd? tutulur. Bu is? universitetl?rd?n daxili qiym?tl?ndirm?y? v? yekun imtahana olan yana?maya yeni bax?? t?l?b edir.

Yuxarıda qeyd etdiyim mövzular?n h?r biri c?miyy?td? müzakir? edilm?lidir. Bu m?s?l?l?rd? dövl?tin iqtisadi siyas?ti v? strukturu, h?mçinin ictimai siyas?tl? s?x ba?l?d?r.

- Bel? bir yana?ma var ki, bir u?a?a ç?kil?n x?rc m?kt?b? q?d?r m?rh?l?d? daha vacibdir, n?nki t?hsilin dig?r s?viyy?l?rind?, o cüml?d?n ali t?hsild?...

- Tamamil? do?ru qeyd edirsiniz. Apar?lan t?dqiqatlar bunu birm?nal? t?sdiq edir. T?hsilin bu m?rh?l?sinin vacib oldu?unu v? bununla ba?l? ölk? r?hb?rliyinin v? Heyd?r Aliyev Fondunun prezidenti, ölk?mizin birinci xan?m? Mehriban Aliyevanın xüsusi yana?mas?n? qeyd etm?k laz?md?r. Bir neç? ay bundan ?vv?l Azərbaycan Respublikas? Nazirl?r Kabinetinin "U?aqlar?n m?kt?b? haz?rl??n?n t??kili m?s?l?l?ri" haqq?nda q?bul etdiyi q?rar m?kt?b? q?d?r haz?rl??n ç?rçiv?sini geni?l?ndirm?y? yeni t?kan ver?c?k.

Bu, h?r k?sin mara??ndad?r. Biz m?kt?b? haz?rl?q i?ini geni?l?ndirm?k üçün ilk növb?d? e?l? ümumi t?hsil m?mü?ssis?l?rinin infrastrukturundan istifad? etm?y? q?rar verdik. Y?ni, bildiyiniz kimi, yeni t?dris ilind?n ümumi t?hsil m?kt?bl?rind? 5 ya?l? u?aqlar?n dövl?t hesab?na m?kt?b? haz?rl?q t?hsilin? ba?lan?lacaq. Art?q bununla ba?l? T?hsil ??çil?rinin Pe?kar ?nki?af? ?nstitutunda UNICEF-in maliyy? v? metodiki d?st?yi il? t?lim proqram?na start verilib. "T?limçil?r haqq?ndak? adlanar bu proqrama? ?sas?n? m?kt?b? haz?rl?q qruplar?nda d?rs dey?c?k mü?lliml?r t?limatland?r?l?r.

Orta t?hsild? burax?l?? imtahanlar?n n?tic?l?ri yax??la??b

- Orta t?hsild? son vaxtlar apar?lan ?sas d?yi?iklikl?rd?n biri d? m?kt?bl?rd? t?mayüll??m?nin t?tbiqidir. Bu, hans? z?rur?td?n yarand??

- Ümumi t?hsilin t?mayüll? üzr? t??kilini bu sah?nin keyfiyy?tinin yüks?ldilm?sini üçün görülm?li?rd?n biri saymaq olar. T?mayüll??m? müvafiq f?nl?ri ?hat? ed?n t?hsil sah?l?ri üzr? f?rql?n?n ?agirdl?rin istedadlar?n?n, onların potensial imkanlar?n?n realla?mas?na v? ümumi inki?af?na ?h?miyy?tli d?r?c?d? t?sir göst?r?n prosesdir. M?qs?d t?hsild? seçimini etmi? ?agirdl?r? öz potensillər?n? realla?d?rmaq üçün bütün imkanlar? yaratmaq d?r.

Öt?n t?dris ilind? 58 m?kt?bd? 176 sinif komplektind? t?xmin?n 3700 n?f?r? yax??n ?agird X sinifd? t?mayüll?r üzr? t?dris c?lb olunub. Yeni t?dris ilind?n t?mayüll??m? üzr? co?rafiya geni?l?ndiril?rk ölk?nin 5 ??h?r v? 36 rayonu üzr? 124 m?kt?bd? t?tbiq olunacaq ?ndiy?d?k?ld? olunan n?tic?l?rin t?hlili göst?rir ki, tam orta t?hsil s?viyy?sind? t?mayüll??m?nin t?tbiqi ?agirdl?rin meyil v? arzular?na uy?un t??kil edildiyi üçün onlarda t?lim mara?? xeyli art?r?b, m?kt?bl?rin t?hsil nailiyy?tl?rin? m?sb?t t?sir edib.

- D?rslik problemi ictimaiyy?t t?r?find?n daim müzakir? olunan ciddi m?s?l?l?rd?ndir. Son ill?rd? bu sah?d?n hans? d?yi?iklikl?r edilir? Bugünkü d?rslikl?rimiz t?dris standartlar?na tam uy?undurmu? Bu probleml? ba?l? n? dey? bil?rsiniz...

- Biz bu il çap edil?n d?rslikl?rin yerl?r? çatd?r?lmas? prosesini bir q?d?r tez h?yata keçirdik. Dü?ündük ki, ?agirdl?rin bir m?kt?bd?n dig?r m?kt?b? yerd?yi m?si, birinci sinf? ged?c?k ?agirdl?rin say?n?n d?qiqlik? mü?yy?n edilm?sinin mümkünsüzlüyü d?rslikl?rl? t?minatda ç?tinlik yaradar. Bu bax?mdan valideynl?r? v? ?agirdl?r? müraci?t etdik ki, göst?ril?n vaxtad?k d?rslikl?ri t?hsil ald?qlar? m?kt?bl?rd?n ?ld? etsinl?r.

Sual?n z?n dig?r hiss?sini g?ldikd? is? qeyd ed? bil?r?m ki, d?rslik seçimind?n ??ffaf??n t?min etm?k m?qs?dil? xüsusi sayt yarad?l?b. Bununla ba?l? davaml? ictimai r?y öyr?nilir. Y?ni, d?rslikl?rin yaz?lmas? prosesind? müt?xəssisl?rin v? ictimaiyy?tin d? r?y v? t?klifl?rinin n?z?r? alınmas?na üstünlük verilir.

Bir m?sl?ni d? vur?ulay?m ki, elektron d?rslikl?r? xüsusi ön?m veririk. T?hsil Nazirliyi t?r?find?n yarad?lm?? e-elektron d?rslik portal?nda (www.e-derslik.edu.az) 143 elektron kitab var. Onlardan 121-i d?rslik, 22-si mü?llim üçün memetodiki v?saitdir. İnternet? ç?x??a olan h?r k?s ist?diyi d?rslikd?n yararlanabil?r. Bu gün? q?d?r portalda daxil olanlar?n say? 1 009 766 n?f?rdir.

- **Burax?l?? imtahanlar?nda ?agirdl?rin göst?ricil?rind? d? müsb?t dinamika mü?ahid? edilir. Bu dinamikan?n rayonlar üzr? bölgüsünü mü?yy?nl??dirmisinizmi?**

- Son ill?rd? IX sinifl?r üzr? n?tic?l?r daha ür?kaçand?r. 2012-ci ild? iki m?zundan biri, bu ilki IX sinifl?r üzr? burax?l?? imtahanlar?nda h?r 3 m?zundan ikisi bütün f?nl?rd?n müsb?t qiym?t al?b. Bu göst?rici öt?n ilki göst?ricid?n 2,7 faiz daha yax??d?r.

H?mçinin XI sinifl?r üzr? imtahanlarda m?zunlar?n 65 faizi bütün f?nl?rd?n müsb?t qiym?t al?b. 2014-2015-ci t?dris ill?ri üçün 9-cu sinif burax?l?? imtahan?nda n?zif n?tic? göst?rmi? v??agird say? nisb?t?n çox olan 6 rayon pilot olaraq seçilib. Bu rayonlar Astara, A?cab?di, C?lilabad, Masall?, Saatl? v? Sabirabad üçün, inki?afyönümlü planlar haz?rlan?b v? h?yata keçirilib.

Öt?n ill? müqayis?d? h?r iki f?nn üzr? müsb?t qiym?t alanlar?n say?nda Astara rayonu üzr? 22 faiz, A?cab?di rayonu üzr? 15 faiz, Sabirabad rayonu üzr? 14 faiz, Masall? rayonu üzr? 11 faiz, C?lilabad v? Saatl? rayonlar?n h?r biri üzr? 9 faiz art?m mü?ahid? edilib. Bununla yana??, dig?r bölg?l?rd? d? IX sinif m?zunlar?n n?tic?l?ri yax??la??b. Bel?ki, ??mkird? 13 faiz, G?d?b?yd? 10 faiz, Lerikd? 9 faiz, Salyanda 8 faiz, Hac?qabul, Beyl?qan, ?mi?li, Zaqatala v? Qobustan rayonlar?n h?r biri üzr? 7 faiz müsb?t dinamika qeyd? al?n?b. Biz n?tic?l?ri ciddi t?hlil edirik v? ona uy?un t?dbirl?r h?yata keçiririk.

Yüks?k balla pedaqoji ixtisaslar? seç?n t?l?b?l?rin say? 10 d?f? art?b

- **Haz?rda mü?lliml?rin i??q?bulu prosesi nec? t?nziml?nir? Ümumiyy?tl?, vakansiyalar?n gizli?dilm?si i hallar? mövcuddurmu?**

- **Bu** Bugün mü?lliml?rin i??q?bulu m?rk?zl??dirilmi?, qaydada apar?l?r. Biz mü?llim pe??sinin nüfuzunun art?r?lmas?n?, onun yüks?k biliy? sahib olmas?n?, habel? pedaqoji t?hsil bilikli g?ncl?rin c?lb olunmas?n? ist?yirik.

Bilirsiniz ki, art?q bir neç? ildir ki, mü?lliml?rin i??q?bulu elektron proqram t?minat? il? h?yata keçirilir. Bu il respublikan?n ümumt?hsil mü?ssisil?rind? olan 3346 vakansiya müsabiq?y? ç?xar?l?b. Müsabiq?d? i?tirak etm?k üçün müraci?t ed?nl?rin indiy?d?k? görünm?mi? sayda 3131779 n?f?rinin elektron ?riz?si t?sdiq edilib. Ümumilikd? 2365 mü?llim i??q?bul olunub.

Son dövrl?rd? apar?lan m?qs?dyönlü i?l?r n?tic?sind? mü?llimlik pe??sini seç?n yüks?k ball? m?zunlar?n say?? xeyli art?b. M?sl?n, öt?n t?dris ilind? yüks?k balla pedaqoji ixtisaslar? seç?n t?l?b?l?rin say? 10 d?f? art?b. T?hsil Nazirliyi t?r?find?n son 3 ild? birinci yerd? mü?llimlik ixtisas?n? seç?n 500 v? ya daha art?q bal toplayan 300 n?f?r t?l?b?y? 100 manat d?y?rind? t?qaüd verilir.

Mü?llimlik ixtisas?n? seç?n t?l?b?-g?ncl?rl? apar?lan sosioloji sor?unun n?tic?l?ri göst?rir, ki, bu g?ncl?r dü?ünölmü? ??kild?, ür?kl?rinin hökmü il? v? böyük h?v?sl? müq?dd?s, ??r?fli, eyni zamanda, m?suliy?tli pe?? olan mü?llimliyi seçib?r. Bel?ki, sor?uda i?tirak ed?n t?l?b?l?rin 70-80 faizi mü?llim pe??sini sevdi?l?rini bildirir.

- **Bu il h?m d? onunla yadda qald? ki, T?hsil Nazirliyi mü?lliml?rin ixtisasart?rma t?hsilil?ba?l?, bütövlükd? pedaqoji i?çil?rin pe??kar inki?af? il?ba?l? yeni yana?mas?rgil?di. T?hsil i?çil?rinin Pe??kar ?nki?af? ?nstitutunun yeni t?qdimat? t?hsilimizd? n?yi d?yi??c?k?**

- **T?hsilin keyfiyy?ti mü?llimin s?viyy?sind? ba?l?d?r. B?li? ?hsilin ?nki?af? üzr? Dövl?t Strategiyas?nda mü?lliml?rin pe??karl??n?n art?r?lmas? ayr?ca bir istiqam?tin mövzudur. Günün t?l?bl?rin? uy?un mü?llim ordusu haz?rlamaq v? onlar? davaml? inki?afa sövq etm?k xüsusi diqq?t ist?yir. Öt?n ilin sonunda Bak? Pedaqoji Kadrlar?n**

İxtisasartırma və Yenidən Hazırlanması İnstitutunun həməd, həməd funksiyası deyil, dir. Pedaqoji heyət üçün yeni modul-kredit və rəqabət siyasətini təlimlərin sisteminin yaradılması istiqamətində gedir. Hazırda institut öz işini bu alqoritmdə tənzimləyir: Müəllimlərin təlim ehtiyaclarına nə müəyyən edilmiş; Ehtiyaclara uyğun təlim paketlərinin hazırlanması; İxtisasartırma təlimlərinin birbaşa institutda deyil, tender yolu ilə seçilmiş universitet və ya əlavə təhsil müəssisələrində aparılması.

Düəünürük ki, bu, ixtisasartırma təlimlərinin keyfiyyətini yüksəldəcək və universitetlər, əlavə təhsil müəssisələrini arasında samları rəqabətindəstəkləyəcəkdir. İnstitut keyfiyyətə nəzarət, qiymətləndirmə və sertifikatlaşdırma işlərini öz öhdəsinə saxlayır. Vahid standartlaşdırma hazırlanması ixtisasartırma təlimlərinin bir qurum tərəfindən keçirilmiş, digər qurum tərəfindən qiymətləndirilmiş deyil, fərfəf və keyfiyyət yüksəltməyə xidmət etməlidir.

Başqa bəqə bir vacib məsələ müəllimlərin üçün elektron ixtisasartırma proqramları hazırlanmasıdır. İxtisasartırma proqramları nə nəzəri-informativ hissələrinin elektronlaşdırılması hər mənada işi xeyli yüngüllədir.

- **Mikayıl müəllim, bu il həməd cənab Prezidentin sərəncamı ilə "nə yaxşı müəllim" və "nə yaxşı məktəb" müsabiqələrinin qaydası dəyişdi. Təhsildə inkiqaf və innovasiyalar üzrə qrant layihələrinin maliyyələri dəndirilmiş nəzərdə tutulub. Sizcə, bu, təhsildə nəyi dəyişəcək?**

- Birincisi, bu, fəaliyyətin daha hədəflə v seçilmiş qurulması xidmət edəcək. Cənab Prezidentin sərəncamına əsasən, nə yaxşı ümumi təhsil müəssisəsi və nə yaxşı müəllim mükafatları üçün Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsinə həər il üzrə nəzərdə tutulan vəsait təhsildə inkiqaf və innovasiyalar üzrə qrant layihələrinin həyata keçirilməsinə yönəldiləcək. Sərəncam imkan verir ki, bu proses təkcə ümumi təhsil məktəbləri, müəllimlər deyil, eyni zamanda, ilk peşə, orta ixtisas və ali təhsil müəssisələrində cəlb olunsun. Bununla, universitetlərdə öz ideyaları, yanaşmalarını ortaya qoya biləcəklər.

Əvvəlki illərdə yüzlərlə ümumi təhsil məktəbləri qılndırıldı, mükafatlar təqdim edildi. Bundan sonra ayr-ayr fərdlərin deyil, həmin təxslərin təhsilə verəcəyi töhfələri, qiymətləndirilməyə bələnaçaq. Hazırkı dövrdə aparılan müəssisələrin, onların müəllimlərinin ideyalarına ehtiyac var. Bu da innovasiyaları, kreativ yanaşmalarıni təhsilə gətirilməsinə xidmət edəcək.

- **Bu gün aparılan islahatlarda məktəb direktorlarıni seçimi də cəmiyyətin diqqətində olan məsələlərəndir...**

- Bu gün direktorlardan idarəetmədə yeni vrdilərlə yiyələnmə, tədris mühitinin fərfəf n təmin edilməsi, fərfəfbbüskarləq və məktəbin cəmiyyətin vacib haqlas kimi rolunu dərk etmə kimi əsas keyfiyyətlərlə gözlənilir. Bütün nailiyyətlərin və qarşıda duran çağırışların kökünü məktəbdən bələlayr. Stənilə və xsin, fərdin formalaşması, milli dəyərlərin dəyərcəsə olması, öz uqurunu fərd olaraq deyil, uqurlu bir dövlətin, cəmiyyətin uquru kimi görmək imkan məktəbdə olan mühitdən, təhsil imkanlarından asılıdır. Məktəbdə isə bu mühitin yaradılması məktəb direktorudur. Müəllimlərin işi, yanaşması, məktəb-valideyn münasibətleri məktəb direktorlarıni fəaliyyətinə asılıdır. Məktəb direktorları üzrələrin dəndirilməsi məsuliyyətlə layiqincə dəyərləndirməli, rəhbərlik etdikləri təhsil müəssisələrinin inkiqafı naminə var gücləri ilə çalışmalıdırlar.

Bu il də məktəb direktorlarıni işi qəbulu ilə bələ yeni qaydalara uyğun olaraq, 4 mərhələdə ibarət müsabiqə keçirilib. Əvvəlcədən müəyyən edilmiş 597 vakant yerə 2260 nəfər müraciət edib. Nəmtahanda iştirak edənlərin 1591 nəfərində 516-si müsahibmə mərhələsinə buraxılıb. Onlardan 208 nəfəri ölkənin fərfəf rayonlarındakı vakant məktəb direktoru vəzifəsinə işi qəbul olunub.

Son 13 ildə məktəblərin 70 faizi yenidən tikilib və ya əsaslı təmir olunub

- **"Məktəblərin dostu" layihəsi də son vaxtlarıni diqqətçəkən yeniliklərinə oldu. Görəsən bu, əgird-müəllim münasibətinin daha da yaxşılaşmasına, valideyn məmnuniyyətinə fərfəf yaradacaqm?**

- Təhsil Təhsil Nazirliyi "ASAN xidməti" birgə "Məktəblərin dostu" layihəsinə start verib. Layihəni təhsil idarəedilməsinin təkmilləndirilməsi valideynlərin ümumi təhsil müəssisələrinin həyatında daha yaxşı nədəni tətirək

m?qs?dil? h?yata keçirilir.

"M?kt?blinin dostu"nun səs və zif?l?ri mü?llim və g?agirdl?r üçün t?hlük?siz mühit yaratmaq, ilk tibbi və psixoloji yardım göst?rm?k, mü?madi olaraq g?agird, valideyn, mü?llim, t?lim-t?rbiy? mü?ssis?l?rinin kollektivi və r?hb?rliyi ilə maarif?ndirm? və diaqnostik i?l?rinin apar?lmas? olacaq. "M?kt?blinin dostu" h?mçinin h?r bir ya? m?rh?l?sində u?aq?lar?n h?rt?r?fli??xi keyfiyy?t?l?rinin və intellektual inki?af?n?n t?min olunmas?, onlarda özünü t?rbiy? və özünü inki?af bacarı??n?n formala?d?r?lmas?nda i?tirak ed?c?k. Layih? ilk m?rh?l?d? Bak? ??h?rind?ki 30 ümumi t?hsil mü?ssis?sində h?yata keçiril?c?kdir.

- Son 3 ild? ölk? t?hsilində olimpiadalar?n keçirilməsi ilə bağlı yax??n?n?n formala??b?N?tic?l?r n?yi deyir?

- Sa?lam və ?dal?tli r?qab?t mühitində keçiril?n bu yar??lar ?agirdl?rin müvafiq f?nl?r? olan mara??n?n daha da artmas?na səb?b olur.

Cari t?dris ilində Koreya, Albaniya, Rusiya və Çində keçiril?n 5 müxt?lif beyn?lxalq f?nn olimpiadasında Azərbaycan m?kt?blil?ri 5 gümü? və 11 bürünc medal qazan?blar. T?sadıfı deyil ki, bir çox respublika və beyn?lxalq olimpiada qalib?rimiz dünyan?n nüfuzlu universitetl?rində t?hsil al?rlar. Moskvada keçiril?n Beyn?lxalq Mendeleyev Olimpiadası n?n qalib?ri Lomonosov adına Moskva Dövl?t Universitetin?, Balkan Riyaziyyat Olimpiadasında medal alan ?agirdl?r is? Türkiyənin Bilk?nt və Orta Do?u Texniki universitetl?rin? d?v?t edilib?r.

Respublika f?nn olimpiadalar?n birinci m?rh?l?sində bu il i?tirak ed?n ?agirdl?rin say? xeyli art?b. Bel? ki, i?itirac?qlar?n say? 27 500 n?f?r olub. Qalib?r aras?nda paytaxtla müqayis?d? bölg? m?kt?blil?rinin üstünlük t?kil etm?si is? müsb?t hal kimi d?y?r?ndirilm?lidir. Bu il 260 ?agird olimpiadan?n qalibi adına layiq görülüb.

- M?kt?b tikintisinin statistikasına görə, Azərbaycan artıq uzun ill?rdir ki, qabaqc?l ölk?l?rdə n? say?l?r. Bu sahədə son r?q?ml?r nec?dir?

- B?li, Azərbaycan bu sahədə öncüdür. Son 13 il r?zində ölk?mizdə m?kt?bl?rin 70 faizi yenid?n tikilib və ya ?saslı t?mir olunub. Yeni t?dris ilində ölk? üzr? 29 yeni m?kt?b, o cüml?d?n T?hsil Nazirliyinin sifari?i ilə 7 m?kt?b istifadəy? veril?c?k.

101 m?kt?bd? ?saslı və 384 m?kt?bd? is? cari t?mir i?l?ri apar?l?b. 10 t?hsil mü?ssis?sinin tikintisi is? davam edir. Yeni t?dris ilində n? T?hsil Nazirliyinin ?saslı tikinti və T?chizat ?dar?sının sifari?i ilə 2 internat m?kt?bi ?saslı t?mir olunub, istifadəy? veril?c?k.

- Mik?Mikay?l mü?llim dey?s?n, t?hsilimiz getdikc? "asan"la??r. "ASAN" m?kt?b, "ASAN pe??", "M?kt?blinin dostu" və sair? Maraql? layih?l?rdir. Onlar?n, xüsus?nədə? el? "ASAN pe??", layih?sinin co?rafiyas?n? geni?l?ndirm?k mümkündürmü?

- T?hsil sistemi ?halinin böyük hiss?sini ?hat?etdiyində bizim "ASAN xidm?t"i olan ?m?kda????m?z?n geni?l?ndirilməsi t?sadıfı xarakter da??m?r. M?qs?dimiz t?hsil xidm?t?l?rini daha rahat və ??ffaf formada çatd?rmaqdr. Bu t?dris ilində ilk pe??-ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rinin ?q?bul pilot olaraq "ASAN pe??", layih?siz üzr? Bak? və G?nc? ??h?rl?rind? f?aliyy?t göst?r?n "ASAN xidm?t" m?rk?zl?rind? h?yata keçirilib. Bu, T?hsil Nazirliyi ilə "ASAN xidm?t" aras?ndak? ?m?kda?l?q ç?rçiv?sində realla?d?r?l?r. 4 mind?n artıq ?xs ilk pe??-ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rinin ?q?bul olunub.

"ASAN pe??", layih?siz v?t?ndə?lar?n rahat??n?n t?min olunmas?, s?hsil Nazirliyi "ASAN xidm?t" ??m?kda????n?n s?m?rliliyinin art?r?lmas? və ilk pe??-ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rinin ?agirdl?rin ?q?bul prosesində subyektiv amill?rin aradan qald?r?lmas? m?qs?dl?rinin xidm?t edir.

Bundan Bundan B?lav?y? Bak? və G?nc? ??h?rl?rind? ilk pe??-ixtisas t?hsili mü?ssis?l?risi ??b?k?sinin rasionalla?d?r?lmas?, dövl?t-öz?l?m?kda????n?n qurulmas? və i?götür?nl?rin pe?? t?hsilinin inki?af?na yön?l?n layih?l?r?c?l?b olunmas? (British Council və Absheron Hotel Group, Bocsh, Knauf, "T-STEP Academy") üzr?d?i apar?l?r. Ukraynan?n "T STEP Academy" ?irk?ti ilə birg? h?yata keçiril?n layih? ç?rçiv?sində ??b?k? texnologiyalar? və sistem inzibatç?l?r, kompüter qrafikas? və dizayn, proqram t?minat?n?n yarad?lmas? ixtisaslar? üzr? birg? f?aliyy?t n?z?rd? tutulub.

T?hsil Nazirliyi ölk? iqtisadiyyat?n?n ixtisaslı kadrlara olan tələbat?n?n ödənilməsinə müasir iqtisadi

çatışmalarına çevik reaksiya vermək qabiliyyəti olan ilk peşə-ixtisas təhsili sisteminin formalaşdırılması və mövcud peşə-ixtisaslaşma siyasətinin dövlət-biznes partnyorluquna əsaslanan sistemə transformasiyasının təmin etməklə üçün kompleks tədbirlər həyata keçirir. Odur ki, müasir dövrün tələblərinə uyğun ilk peşə-ixtisas təhsili ixtisaslaşma siyasətini möhkəmləndirmək üçün yaradılması imkan və potensialdan yararlanmaq abituriyentlərin seçimində və istəyində əsaslıdır.

Təhsil Nazirliyinin Peşə-ixtisas üzrə Dövlət Agentliyinin yaradılması da ilk peşə-ixtisas təhsili sahəsində peşə-ihtisaslaşma siyasətinin artırımaq və rəqabətqabiliyyəti ixtisaslaşma kadrların hazırlanmasını təmin etməklə məqsədlə yaradılıb.

- Maarifçi Tələbə Kredit Fondu hansı məqsədlə yaradılıb? Hər tələbə bu kreditlərdən istifadə edə bilərmi?

- Maarifçi Tələbə Kredit Fondu Təhsil Nazirliyinin tələbbüsü ilə yaradılıb. Fond dövlət ali təhsil müəssisələrində tələfindən təsis olunub. Fondun əsas missiyası təhsil haqqının ödəməkdə çətinlik çəkən az təminatlı ailələrə olan tələbə-tələbəliyə müzəmüddətli güzəştli kreditlərin verilməsi vasitəsilə onlara ali təhsil almaqda bərabər imkanların yaradılmasıdır.

Tələbə-tələbəliyə tələfindən təhsil kreditləri üzrə müraciət yalnız elektron qaydada həyata keçirilir. Kreditlər üçün müraciət edənlər tələbə-tələbəliyə ümumi tələblərə cavab verməlidirlər. Belə ki, fonda Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları olan, müvafiq təsisçi universitetlərin birində təhsil alan və təhsilini davam etdirmək üçün maliyyə yardımına ehtiyac duyan tələbə-tələbəliyə müraciət edə bilər.

Cari ilin iyununda artıq 22 tələbəyə kredit ödənilib. Kreditlərin yenidən verilməsi isə oktyabrın 1-dən başlanacaq Tələbə kreditləri ilə bağlı artıq beynəlxalq təkilatlarla mərkəzlərdə başlanılıb. O cümlədən Dünya Bankı ilə ilk danışıqlar aparılıb və texniki yardım göstərilməsi üçün məsləhətçi ayrılıb. Məqsəd beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsidir. Artıq bu il üzrə ilkin hesabat hazırlanıb.

Bu ali təhsil müəssisələrində rekord sayda tələbə qəbul olunub

- Azərbaycan-Fransız Universitetinin fəaliyyəti başlanılıb, gələcəkdə bizim təhsili üçün yaradılan daha bir vasitədir və xüsusi qeyd olunmalıdır. Bu, beynəlxalq mərkəzlə qaydada hansı irəliləyişlərə rəvac verəcək?

- Azərbaycanla Fransa arasında bir çox sahələrdə olduqca ixtisaslaşmış sahələrdə də yüksək səviyyəli mərkəzlərin inkişafı edilir. Azərbaycan-Fransız Universitetinin (UFAZ) yaradılması da bu mərkəzlərin bariz nümunəsidir. Eyni zamanda, bu Avropa keyfiyyətli ali təhsili ölkəmizdə idarə etməyi imkan verəcək, bu isə mühüm irəliləyiş olacaqdır.

UFAZ bu tədris ilində ADNSU-nun binasında Azərbaycanda ən çox tələbat olan 4 ixtisas üzrə tədrisə start verəcək. Bu ixtisaslar kimya, geofizika, neft-qaz mühəndisliyi və kompüter elmidir. Təhsil bütün ixtisaslar üzrə 1 il hazırlıq, 3 il tədris müddətində olmaqla, 4 il davam edəcək. UFAZ-nin məzunları ikili diplom (Strasburq Universiteti və ADNSU) ilə təvəccül ediləcək.

- Ötən il dekabrda alimlərimiz üçün xüsusi imkanların yaradılması başlıq Təhsil Nazirliyi ilə "ThomsonReuters" arasında müqavilə imzalandı. Bu müqavilənin hazırlığı icra vəziyyəti necədir?

- Təhsil Nazirliyinin "ThomsonReuters" şirkətinin elmi tədqiqatlar və intellektual mülkiyyət üzrə bölməsi ilə imzalandığı müqaviləyə əsasən, Azərbaycanın 40 ali təhsil müəssisəsi dünyada məşhur elmi istinad indeksi olan "ThomsonReuters Web of Science" platformasına qatılmaq imkanını qazanıb. Bununla yanaşı, AAMEA-nin alimləri də bu platformadan istifadə edilə bilər. Həmin bəzaya qatılmaq beynəlxalq elmi dairələrdə tanınmaq və global universitet reytinglərində yüksəlmək imkanını verəcək.

Dünyanın ən tanınmış elmi-analitik informasiya təminatçısı olan "ThomsonReuters" şirkəti ilə mərkəzlə qaydada

r?c?qab?t?qabil insan kapital?n?n haz?rlanmas? siyas?tin?saslan?r v? ölk?mizin inki?af konsepsiyas?na d?st?k göst?rilm?si m?qs?di da??y?r.

- Sizc?, t?l?b? köçürülm?sinin elektron qaydada apar?lmas? bu sah?d? n?yi d?yi??c?k?

-Bu ilin avqustunda t?l?b?l?rin köçürülm?sind? yenilik etdik. Art?q t?hsil alanlar?n ölk? daxilind? v? xaricd? yerl??n ali t?hsil mü?ssisil?rind?n köçürülm?si, yaxud bir ixtisasdan dig?rin? d?yi?dirilm?si elektron qaydada h?yata keçirilir. Burada n?sas? m?qs?d t?l?b? köçürülm?sind?ffaf??n? rahat??n? sad?l??mi?d prosedurun yarad?lmas?d?r. n?ndi t?l?b? rahat ??kild? bir universitetd?ndig?rin? v? ya bir ixtisasdan ba?qas?na köçürülm?k ist?yirs?, bunun üçün sad?c?, elektron ??kild? m?lumatlar?n daxil ed?r?k ist?yini realla?d?ra bil?r.

T?hsil Nazirliyinin ?sas h?d?fi odur ki, t?hsil prosesinin ba? verdiyi bütün sferalarda ??ffaf mexanizm yarats?n. YY?ni müraci?t ed?nl? m?mur aras?nda birba?a ünsiyy?t olmadan m?s?l? h?llini taps?n. Bu h?m d? ölk?mizd? son ill? ill?rd? t?tbiq olunan elektron idar?çilik sisteminin bir h?lq?sidir. T?hsil Nazirliyi t?hsilin bütün sferalar?nda bu cür innovativ yana?malar? davam etdirm?yi ?sas m?qs?d say?r.

- Mikayıl mü?llim, bu günl?rd? T?hsil Nazirliyind? keçiril?n kollegiya iclas? ali t?hsilin inki?af trendl?rin? h?sr olunmu?du. Sizc?, bu inki?af tendensiyalar?n nec? t?sbit etm?k olar?

-Bu il ali t?hsil mü?ssisil?rind? bel? dem?k mümkün olarsa, ümumilikd? rekord sayda t?l?b? q?bul olunub. Bu Bunu ilk növb?d? q?bul imtahanlar?nda keçid bal?n? a?a? sal?nmas? hesab?na deyil, akademik n?tic?l?rin yüks?ldilm?si hesab?na ?ld? etmi?ik. Bu, ölk?mizd? Azərbaycan Respublikas?n?n Prezidenti ?lham ?liyevin r?hb?rliyi il?l? t?hsil sah?sind? h?yata keçiril?n islahatlar?n m?ntiqi n?tic?sidir. Ali t?hsil mü?ssisil?rimiz üçün t?l?b?l?rin h?m say?n?n art?m?, h?m t?l?b?l?rin göst?rdikl?ri n?tic?l?rin yüks?lm?si, dü?ünür?m ki, onlar?n f?aliyy?ti üçün çox münbit bir ??rait yarad?r.

Bilir Bilirsiniz ki, c?nab Prezidentin müvafiq f?rman? bil? bu yax?nlarda "Azərbaycan Respublikas?n?n "Elm haqq?nda" qanunu q?bul olunub. H?min qanunda h?mkarlar?m?zla d?f?l?rl? müzakir? etdiyimiz mövzulardan biri, n?hay?t, öz müsb?t h?llini tap?bd?r. Bu, çox böyük bir ir?lil?yi dir. Ölk?mizd? t?dqiqat universitetl?rinin tan?nmas? - bel? bir status, bel? bir anlay?? c?nab Prezident t?r?find?n müvafiq qanunla t?sdiql?nib.

Biz ali t?hsil mü?ssisil?rind?, xüsusil? böyük ??h?rl?rd?, ilk növb?d?, paytaxtda t?l?b? yataqxanalar?n?n az colmas?n?, bir çox universitetl?rd? olmamas?n? müzakir? etmi?ik. Bunun s?b?bl?ri d? h?r birimiz? yax?? m?lumdur. Bizim t??bbüsümüz? müsb?t cavab ver?r?k Heyd?r ?liyev Fondunun d?st?yi v? t??bbüsü ?sas?nda ??h?rimizin m?rk?zi hiss?sind? 1000 n?f?rlik t?l?b? yataxanas?n?n layih?sini start verilib. Bu layih? dövl?t-öz?l t?r?fda l??n?n daha bir nümun?sidir. Haz?rda layih?l?ndirm? il?ri ba?a çatd?r?l?b v? yax?n günl?rd? art?q tikinti il?rin? ba?lanacaq. Müasir t?l?b? yataxanas? bu gün mövcud olan ?n müasir standartlara uy?un olaraq t?l?b? infrastrukturunu v? bugünkü h?yat t?rzini n?z?r? almaqla in?a edil?c?kdir.

Onu da qeyd etm?k ist?yir?m ki, bu, dövl?tin müvafiq ali t?hsil mü?ssis?sinin, xüsusil? Dövl?t Neft v? S?naye Universitetinin balans?nda olan ?razil?rd? h?yata keçiril?c?kdir. Lakin burada layih?nin bir öz?lliyi vard?r, biz bel? bir f?ls?f? v? siyas?ti h?yata keçir?c?yik ki, yaln?z Dövl?t Neft v? S?naye Universitetinin t?l?b?l?ri deyil, h?mçinin dig?r ali t?hsil mü?ssisil?rinin yataqxanaya ehtiyac? olan t?l?b?l?ri müvafiq kvotalara uy?un olaraq, h?min yataqxanalarda yerl??m?k imkan? qazans?nlar.

Bu q?bild?n olan dig?r m?s?l?l?rd?n biri kimi ölk?mizd? f?aliyy?t göst?r?n ali t?hsil mü?ssisil?rimiz üçün vahid elmi laboratoriya n? vahid infrastrukturun yarad?lmas? m?s?l?sini n?z?rd?n keçiririk. M?qs?d ondan ibar?tdir ki, ölk?mizin ali t?hsil sistemind? yeti??n t?l?b?l?r yaln?z öz sah?l?rind? püxt?l??mi? müt?x?ssis v? pe??kar kimi deyil, h?mçinin d? müasir Azərbaycan?n layiqli v?t?nda?? kimi öz hüquq v? v?zif?l?rini bil?n, v?t?nin?, öz dövl?tin? hörm?tl? yana?an bir g?nc v??xsiyy?t kimi yeti?dirilsin. Bir daha vur?ulamaq ist?yir?m ki, bu bizim birg? i?imizin n?tic?sidir. ?min?m ki, bu istiqam?td? s?yl?rimizi davam etdir?c?yik.

Ölk?mizd? bu il iki apar?c? ali t?hsil mü?ssis?sinin yeni filiallar? f?aliyy?t? ba?lay?b. Qazaxda Bak? Dövl?t Universitetinin, Zaqatalada Azərbaycan Dövl?t ?qtisad Universitetinin filial?. Bir yeni ali t?hsil mü?ssis?si- Azərbaycan-Fransız Universiteti yeni t?dris ilind?n f?aliyy?t? ba?lay?r. Bir s?rali t?hsil mü?ssisil?ri daxil transformasiya v? bel?likl? d? öz strukturlar?n?n sa?lamlad?r?lmas? prosesini davam etdiril?r. Bel?likl?, biz potensialm?z? art?rmaqla, innovasiyalar? geni?l?ndirm?kl? Azərbaycan regionun t?hsil m?rk?zin? çevirm?yi h?d?fl?mi?ik.

- C?nab nazir, m?kt?bd?nk?nar t?hsil sah?sind? hans? yenilikl?r var?

- Bu yenilikl?r öt?n t?dris ilind? kifay?t q?d?r çoxsayl? olub. Növb?ti t?dris ilind? d? bu i?in miqyas? ?hat?li

olacaq. Bu tədbirlər çərçivəsində 60 minədək məktəblinin müxtəlif tarixi və dövlət həmiyyəti məkanlara ekskursiyas-
təkil olunub, "Multikulturalizm ili" ilə əlaqədar yaradıcı mərkəzlərinin müxtəlif konsert proqramları keçirilib.

İdman sahəsində isə bu ilin tədbirləri rəngarəng olub. Elə gətürək Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə
keçirilən "Bak marafonu 2016" yarışını. Sevindirici haldır ki, "Bak Marafonu 2016"da Təhsil Nazirliyinin
tabeliyindəki məktəblərin mərkəzləri və idmançılar - Namiq Sədiyev, Turan Sadıqov, Elman Abəyov, Raid Aslanov,
Rəşad Rəcəbli, Lal Pirumova ən yüksək nəticə göstərmişlərdir.

"Rio 2016" Yay Olimpiya Oyunlarına hazırlıq işləriində Milli Olimpiya Komitəsi, idman federasiyaları,
Gənclər və İdman Nazirliyinin rəhbərliyi ilə birgə geniş tərkibli görüşü keçirilib. Görüşün məqsədlərindən biri təhsil
və idman qurumları arasında üzvi əlaqəni təmin etməkdir, təhsil qurumlarının idman potensialından və məktəblərin
idman quruluşlarından səmərəli istifadə etməkdir. Həmçinin Milli Olimpiya Komitəsi, Gənclər və İdman Nazirliyi və
müvafiq idman federasiyalarının dəstəyi ilə təhsil müəssisələrində əgirdlərin idmana, xüsusən də bədənin tərbiyəsinə
cəlb olunması, məktəblərdə gənclər arasında idmanın kütləviliyinin təvəqü məqsədlərindən biri olub. Sevindirici
haldır ki, son illərdə məktəbdən kənar tərbiyənin effektiv təkilinə ticarət müxtəlif miqyaslı yarışmalarda çətin
təhsil-idman məktəblərinin yetirmələrinin sayı da çoxalır.

Təsadüfi deyil ki, Rio-de-Janeyro şəhərində təkil olunan XXXI Yay Olimpiya Oyunlarında respublikamız
təmsil edənlər arasında yüksək nailiyyət qazanmış 2 nəfər idmançı Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən uşaqlar
gənclər idman məktəblərinin yetirmələridir. Belə ki, sərbəst gül üzərində idmançı Məzəgüm Əliyeva isə bürünc
medala layiq görülüb. Həmçinin Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Gənc Fəhri Fiziki Hazırlıq
Klubunun direktoru Rəşad Qasimov "Rio-2016" XV Yay Paralimpiya Oyunlarında qızıl medal qazanıb. Bütün bu
uşaqların ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin idmanın inkişafına göstərdiyi davamlı qayğı sayəsində qazanılan
nailiyyətlərin sayı daha da artır.

Bakda keçirilən 42-ci Ümumdünya Əhəmat Olimpiyadasında 6 komanda üzər 30 əhəmatçı ilə təmsil olunan
milli komandamızın üzvlərindən 22-si Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən UGƏM-in yetirmələridir.

Ümumilikdə, təhsil insanı inkişafın ən əhəngdarlarından təmin etməlidir. Səstərdə qazanılan akademik
göstəricilərə əlavə olaraq təhsil alanın fiziki inkişafı da bu vəhdətdə məktəbin ailənin və bütövlükdə sosial mühitin
gənclərin formalaşmasındakı rolundan əlverişsizdir. Təhsilin dəyəri və məqsədlərdə tək təhsil alanın imtahan balı ilə
ölçülmür, yetkin vətdə formalaşması ilə birbaşa əlaqəli deyil.

www.azerbaijan-news.az